

प्र. १) अनुवाद - सर्ववेचे

प्र. २) परिच्छेद लिखत -

रघुवंशप्रस्तावना	दमयन्तीस्वयंवर	प्राणसंवादः	भित्तिचित्रालेखनम्	अष्टपदी	एहि मृत्यो
१) कालिदासः। २) रघुवंशः। ३) रघुवंशस्य मङ्गलश्लोकः। ४) उपमा कालिदासस्य। ५) रघुवंशस्य विशेषणानि। ६) कालिदासस्य विनम्रता।	१) स्वयंवरस्य कृते आगतानां राजाम् वर्णनम्। २) दमयन्त्याः चित्तसंश्रमः। ३) दमयन्त्याः नलजानम्। ४) देवसिद्धानि। ५) महाभारतम्। ६) व्यासः। ७) दमयन्त्याः वर्णनम्।	१) उपनिषद्वाङ्मयम्। २) प्राणानां विवादः। ३) प्राणस्य श्रेष्ठत्वम्।	१) रोगेश्वरः। २) मानसोल्लासः। ३) वर्णप्रकारः। ४) प्राचीन-भारतीय-चित्रकला।	१) अष्टपदी। २) जयदेवः। ३) गीतगोविन्दम्। (शृंगारकाव्यं / भक्तिकाव्यं / गेयकाव्यं)	१) प्रकाशस्य आत्मघात-विचारः। २) एकस्य मृत्युः अन्येषां मोदकरः। ३) एहि मृत्यो - आधुनिकं नाटकम्।

प्र ३) ससन्दर्भ स्पष्टीकुरुत -

रघुवंशप्रस्तावना	दमयन्तीस्वयंवर	प्राणसंवादः
१) जगतः पितरौ वन्दे पार्वतीपरमेश्वरौ। २) तित्तिर्षुर्दुस्तरं मोहदुडुपेनास्मि सागरम्। ३) मन्दः कवियशःप्रार्थी गमिष्याम्युपहास्यताम्। ४) सूत्रस्येवास्ति मे गतिः। ५) हेम्नः संलक्ष्यते ह्यग्नौ विशुद्धिः श्यामिकापि वा।	१) विविशुस्ते नृपा रङ्गं महासिंहा इवाचलम्। २) मुष्णती प्रभया राजाम् चक्षुषि च मनांसि च। ३) त्वरिताः समुपाजग्मुर्दमयन्तीमभीप्सवः। ४) तेन सत्येन विबुधास्तमेव प्रदिशन्तु मे। ५) हृषितस्त्रयजोहीनान्स्थितानस्पृशतः क्षितिम्। ६) नैषधं वरयामास भैमी धर्मेण पाण्डव।	१) ते हेमे प्राणा अहं श्रेयसे विवदमाना ब्रह्म जग्मुः। २) महासुहयःसैन्धवः षड्वीशशङ्कून् संवृहेत्। ३) चक्षुः / श्रोत्रं / मनः / रेतः संवत्सरं प्रोष्यागत्योवाच कथमशकत मद्दते जीवितुमिति। ४) यस्मिन् व उत्क्रान्ते इदं शरीरं पापीयं मन्यते स वो वसिष्ठ इति।

भित्तिचित्रालेखनम्	अष्टपदी	एहि मृत्यो
१) लेपाय चित्रकर्माथं लेपद्रव्यं प्रचक्षते। २) मिश्रणीयः प्रमाणेन यथा वर्णो न नश्यति। ३) स्थूला मध्या तथा सूक्ष्मा तथा चित्रं विरच्यते। ४) शुद्धा वर्णा इमे प्रोक्ताश्चत्वारश्चित्रसंश्रयाः। ५) एवं शुद्धाश्च मिश्राश्च वर्णभेदाः प्रकीर्तिताः।	१) श्रितकमलाकुचमण्डल धृतकुण्डल ए। कलितललितवनमाल जय जयदेव हरे ॥ २) दिनमणिमण्डलमण्डन भवभण्डन ए। मुनिजनमानसहंस जय जयदेव हरे ॥ ३) कालियविषधरगञ्जन जनरञ्जन ए। यदुकुलनलिनदिनेश जय जयदेव हरे ॥ ४) अभिनवजलधरसुन्दर धृतमन्दर ए। श्रीमुखचन्द्रचकोर जय जयदेव हरे ॥	१) तेन न आत्मघातः परम् आजीवनं कारावासः संभवति। २) यः पलायते स जीवति। ३) न युक्तम् अत्र स्थातुम्। दूरमेव तिष्ठानि। ४) अस्य धनस्य अर्थं ते दास्यामि। ५) न मया अस्मै औषधं दत्तम्। ६) हा धिक्। वञ्चितोऽस्मि मृत्युना।

F.Y.B.A. : SEM II : Question Bank(2016-2017)

अनुवाद - सर्ववेचे

1. 2) परिच्छेद लिखत -

रघुवंशप्रस्तावना	दमयन्तीस्वयंवर	प्राणसंवादः	भित्तिचित्रालेखनम्	अष्टपदी	एहि मृत्यो
1) कालिदासः। 2) रघुवंशः। 3) रघुवंशस्य मङ्गलश्लोकः। 4) उपमा कालिदासस्य। 5) रघुवंशस्य विशेषणानि। 6) कालिदासस्य विनम्रता।	1) स्वयंवरस्य कृते आगतानां राजाम् वर्णनम्। 2) दमयन्त्याः चित्तसंभ्रमः। 3) दमयन्त्याः नलजानम्। 4) देवलिङ्गानि। 5) महाभारतम्। 6) व्यासः। 7) दमयन्त्याः वर्णनम्।	1) उपनिषद्वाङ्मयम्। 2) प्राणानां विवादः। 3) प्राणस्य श्रेष्ठत्वम्।	1) रोगेश्वरः। 2) मानसोल्लासः। 3) वर्णप्रकाराः। 4) प्राचीन-भारतीय-चित्रकला।	1) अष्टपदी। 2) जयदेवः। 3) गीतगोविन्दम्। (शृंगारकाव्यं / भक्तिकाव्यं / गेयकाव्यं)	1) प्रकाशस्य आत्मघात-विचारः। 2) एकस्य मृत्युः अन्येषां मोदकः। 3) एहि मृत्यो - आधुनिकं नाटकम्।

13) ससन्दर्भं स्पष्टीकुरुत -

रघुवंशप्रस्तावना	दमयन्तीस्वयंवर	प्राणसंवादः
1) जगतः पितरौ वन्दे पार्वतीपरमेश्वरौ। 2) तितीर्षुर्दुस्तरं मोहदुडुपेनास्मि सागरम्। 3) मन्दः कवियशःप्रार्थी गमिष्याम्युपहास्यताम्। 4) सूत्रस्येवास्ति मे गतिः। 5) हेमनः संलक्ष्यते हयग्नौ विशुद्धिः श्यामिकापि वा।	1) विविशुस्ते नृपा रङ्गं महासिंहा इवाचलम्। 2) मुष्णती प्रभया राजाम् चक्षुषि च मनांसि च। 3) त्वरिताः समुपाजग्मुर्दमयन्तीमभीप्सवः। 4) तेन सत्येन विबुधास्तमेव प्रदिशन्तु मे। 5) हृषितस्त्रयजोहीनान्स्थितानस्पृशतः क्षितिम्। 6) नैषधं वरयामास भूमि धर्मेण पाण्डव।	1) ते हेमे प्राणा अहं श्रेयसे विवदमाना ब्रह्म जग्मुः। 2) महासुहयःसैन्धवः षड्वीशशङ्कून् संवृहेत्। 3) चक्षुः / श्रोत्रं / मनः / रेतः संवत्सरं प्रोष्यागत्योवाच कथमशक्त महते जीवितुमिति। 4) यस्मिन् व उत्क्रान्ते इदं शरीरं पापीयं मन्यते स वो वसिष्ठ इति।

भित्तिचित्रालेखनम्	अष्टपदी	एहि मृत्यो
1) लेपाय चित्रकर्मार्थं लेपद्रव्यं प्रचक्षते। 2) मिश्रणीयः प्रमाणेन यथा वर्णो न नश्यति। 3) स्थूला मध्या तथा सूक्ष्मा तथा चित्रं विरच्यते। 4) शुद्धा वर्णा इमे प्रोक्ताश्चत्वारश्चित्रसंश्रयाः। 5) एवं शुद्धाश्च मिश्राश्च वर्णभेदाः प्रकीर्तिताः।	1) श्रितकमलाकुचमण्डल धृतकुण्डल ए। कलितललितवनमाल जय जयदेव हरे ॥ 2) दिनमणिमण्डलमण्डन भवभण्डन ए। मुनिजनमानसहंस जय जयदेव हरे ॥ 3) कालियविषधरगञ्जन जनरञ्जन ए। यदुकुलनलिनदिनेश जय जयदेव हरे ॥ 4) अभिनवजलधरसुन्दर धृतमन्दर ए। श्रीमुखचन्द्रचकोर जय जयदेव हरे ॥	1) तेन न आत्मघातः परम् आजीवनं कारावासः संभवति। 2) यः पलायते स जीवति। 3) न युक्तम् अत्र स्थातुम्। दूरमेव तिष्ठानि। 4) अस्य धनस्य अर्थं ते दास्यामि। 5) न मया अस्मै औषधं दत्तम्। 6) हा धिक्। वञ्चितोऽस्मि मृत्युना।

प्र. ४) सन्धि

रघुवंशप्रस्तावना	दमयन्तीस्वयंवर	प्राणसंवादः	भित्तिचित्रालेखनम्	अष्टपदी	एहि मृत्यो
१) उडुपेनास्मि २) वंशोऽस्मिन् ३) बाहुरिव ४) वागर्थाविव ५) सूत्रस्येवास्ति ६) ह्यग्नौ	१) इवाचलम् २) तत्रासनेषु ३) दृष्टिर्भहात्मनाम् ४) तानीह ५) प्राञ्जलिर्भूत्वा ६) देवास्तम् ७) नाभिचराम्यहम् ८) यथोक्तम्	१) हेमे २) तध्दोवाच ३) प्रोष्यागत्योवाच ४) पश्यन्तश्चक्षुषा ५) वसिष्ठ इति ६) होच्चक्राम ७) वागुवाच ८) वसिष्ठोऽसीति	१) वज्रलेपोऽयम् २) आख्यातश्चित्रे ३) परचाच्चित्रं ४) रोमाण्यादाय ५) रक्तोष्पलकतकरसं ६) वर्णा न ७) मिश्रो वर्णः	१) कवेरिदं २) मङ्गलमुज्ज्वलगीतं	१) वञ्चितोऽस्मि २) मयैव ३) मृत्युस्तु ४) विनोदश्च ५) खल्वहम्

प्र. ५) संक्षिप्त टीपा

रघुवंशप्रस्तावना	दमयन्तीस्वयंवर	प्राणसंवादः	भित्तिचित्रालेखनम्	अष्टपदी	एहि मृत्यो
१) विजिगीषुः २) सूर्यप्रभवो वंशः ३) वागर्थाविव संपृक्तौ ४) जगतः पितरौ ५) आश्रमचतुष्टयम् ६) हेम्नः विशुद्धिः ७) सदसद्व्यक्तिहेतवः	१) नलः २) दमयन्ती ३) सभामण्डप ४) हंसः ५) स्वयंवरे उपस्थिताः राजानः	१) पञ्चप्राणाः २) प्राणस्य अन्नं वासः च ३) महासुहयः सैन्धवः	१) चित्रभित्तिः २) वज्रलेपः ३) लेपद्रव्यं ४) तूलिका ५) लेखनी ६) शुद्धाः वर्णाः ७) मिश्रवर्णाः	१) मधुमुरनरकविनाशन २) यदुकुलनतिनदिनेश ३) समरशमितदशकण्ठ	१) नान्दी २) प्राणत्यागोपायाः ३) भरतवाक्यम्

प्र. ४) A : रूपाणिलिखत

रघुवंशप्रस्तावना	दमयन्तीस्वयंवर	प्राणसंवादः	भित्तिचित्रालेखनम्	अष्टपदी	एहि मृत्यो
१) पितरौ २) वन्दे ३) मोहात् ४) तितीर्षुः ५) गमिष्यामि ६) मे ७) त्यागाय ८) आगत्य ९) श्रोतुम् १०) अर्हन्ति	१) श्रुत्वा २) आसनेषु ३) प्रभया ४) गात्रेषु ५) राजाम् ६) विचार्य ७) मनसा ८) वाचा ९) प्रयुज्य १०) अन्नवीत् ११) प्रदिशन्तु	१) जग्मुः २) श्रेयसे ३) विवदमाना ४) प्राणन्तः ५) अशक्त ६) विद्वांसः ७) प्रोष्य ८) वास ९) चक्षुषा १०) प्रविवेश	१) प्रचक्षते २) क्षिप्त्वा ३) न्यसेत् ४) धीमान् ५) रूपेषु ६) प्रोक्ताः ७) सुधया ८) विरच्यते ९) शुद्धाः १०) मिश्रवर्णान्	१) हरे २) कुरुते ३) भवमोचन ४) जय	१) प्रमाणीकर्तव्यः २) देहि ३) हसित्वा ४) प्राणैः ५) स्वैरिणम् ६) पथिकेभ्यः ७) निक्षिप्य ८) निद्राति ९) अर्चितुं १०) एहि

प्र. ४) B : श्लोकपूर्ति

- १) रघुवंशप्रस्तावना।
- २) अष्टपदी।